

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים ג.

עין משפט ג' נר מצוה

א ה מ"י פ"א מהלכות
ממוסי' כפרה הלכה ח
מ"ג ע"פ ר"ח:
ב ו מ"י פ"י מהלכות
מעשה הקרבנות הל' ו:
ג ז מ"י פ"י מהלכות
פטולי העוקדשין הלכה
ד:
ד ח מ"י פ"ג מהלכות
מפלה הלכה ו' (פ"ג)
מהל' המצוה הל' טו
א"ח ס"י מ"ט:
ה ה מ"י פ"ד הלכה ד
טו"ש א"ח ס"י מרכז
ס"ק פ':

אם שיהו לו לצומא. חזרו צ"ה מזה הטעם מתשובתם של צ"ש וטעמייהו דכתיב פ"ק דכריתות (דף ט) או לכת לרבות אור לשמונים ואחד: **תלמוד** לומר ביום. תימה אמאי אינטרין עד יום תפוק ליה דליתו נאכל אור לשלישי מדאינטרין ציוס^א דלי ס"ד דנאכל פשיטא דלינה נשפעת צאותו לילה דתיקף לאכילה שריפה^ב ויש לומר דלי לאו עד יום ה"א נאכל^ג אינטרין ציוס למעוטי שלא ישרף צלילה של אחרי כן: **שחרית** בוב קראו מרבב וכו'. מרכז ומושב אין דינו שיה דמוג צמרכה אין טעון כנוס בגדים כדמוכה צמורת כהניס וצריש מסכת כלים (פ"ה) והשמה קשה לר"י היכי קאמר דנאשה קרוי מושב אס ר"ל אפי' חזק שיס לו דין מרכז אף צאשה שינה הכתוב לקרותו מושב לדבר דרך כבוד דהא לקמן משני משוס ציעותא דגמלא אורחא הוא אלמא לשנות הדבר ממה שהוא אין לכתוב דרך כבוד ו' ונראה לר"י דה"ל וצאשה קראו מושב מרובא דקשה דמושב דהכי איתא צמורת כהניס אשר היא יושבת עליו זה מושב כליו מרכז ולימדו הכתוב לקסר כליו נקיה שלא כתבו צדדיה כמו צנז:

המפלת אור לשמונים ואחד בכריתות צפרק קמא. דקיימא לן^א זמח תורת היולדת^ב מנלמד שמציאה קרבן אחד על ולדות הרבה יכול שתצא על הלידה שלפני מלאות ועל הלידה שלאחר מלאות קרבן אחד ולא יותר תלמוד לומר זאת שאם ילדה לאחר מלאות כגון שצטבה לקוף שצועיים של נקבה ונתעברה והפילה אם תוך מלאות הפילה נפטרת צפרק אחד ואם לאחר מלאות הפילה כצד נתייבצה צפרק הראשון קודם לידה שניה ולצטוף מלאות של לידה שניה תצא שתי קרבנות. ואם הפילה ליל של כניסת שמונים ואחד שכבר עברה מלאות שלה אצל עדיין אינה ראויה להצאת קרבן שאין קרבן נשחט צלילה: ציוס הלל מחייבו. שתי קרבנות דלאחר מלאות קרינא ציה וצית שמוני פוטרין אותה צפרק אחד כדמפרש טעמייהו: **מאי שאל אור שמונים ואחד מיום שמונים וא'.** הלא אתם מודים לנו שאם לא הפילה הלילה והפילה למחר שחייבת אף כשהפילה אור לשמונים ואחד תתחייב שהרי לכל דבר זמן היום והלילה שוים: **אם שוה לו לעומאה לא יסוה לו לקרבן.** צמתי. ועוד ראיה אחרת דהואיל ושוה לו לעומאה שעד שקיעת החמה של שמונים דמיה טהורים ואם נמאה לאחר שקיעת החמה דמיה טמאין כאילו היא רואה למחר ולמה לא יסוה לו אף לקרבן שכשם שאם תפיל למחר תתחייב כן תתחייב על הוולד של לילו. ותשובת צית שמאי צמסכת כריתות (ו') היא שגיה לא אם אחרתם ציוס שמונים ואחד שכן יתמה לשעה הראויה להציא צה קרבן לפיכך נתייבצה צפרק הראשון וצו צין לידה שגיה נפטרת צו תאמרו צמפלת אור לשמונים ואחד שלא יתמה מידי וולד הראשון לשעה הראויה לקרבן והדמיון שאתם אומרים אינן מוכיחים שהרי הפילה תוך מלאות דמיה של לידה טמאין ופטורה מן הקרבן: **אור לשלישי.** לאור כניסתו של שלישי. ה"ג גרסינן אור לשלישי ואשלמים קמי דכתיב צה ציוס וצחכס אכל וממחרת וזה לשונו לצוקרו של שלישי יכול יאה נאכל ליל שלפניו: **וצחיס נאכלים ליום אחד.** תודה דכתיב ציוס קרבנו יאכלו ושלמים נאכלים לשני ימים מה להלן לילה אחר היום אף כאן לילה אחר היום ת"ל יביום וצחכס יאכל וממחרת והנותר עד יום יבעוד יום הוא נאכל ואינו נאכל לאור שלישי יכול ישרף מיד ודין הוא וצחים נאכלין ליום ולילה אחד ושלמים נאכלין לשני ימים ולילה אחד מה להלן תיכף לאכילה שריפה אף כאן תיכף לאכילה לומר והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף ביום אתה (שורף) ואי אתה שורפו בלילה מדקאמר יאה נאכל אור שלישי אלמא אור אורתא הוא שמע מינה תא שמע (ד' אור של יום הכפורים מתפלל שבע ומתודה שחרית מתפלל שבע ומתודה במנחה מתפלל שבע ומתודה בערבית מתפלל מעין שמונה עשר ר' חנינא בן גמליאל אומר משום אבותיו מתפלל שמונה עשר שלימות מפני שצריך לומר הברלה בחונן הדעת אלמא אור אורתא הוא שמע מינה תא שמע (ד' דתי דבי שמואל לילי ארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר אלמא אור אורתא הוא אלא בין רב הונא ובין רב יהודה דכולי עלמא אור אורתא הוא ולא פליגי (ד' מר כי אתריה ומר כי אתריה באתריה דרב הונא קרו גנדי ובאתריה דרב יהודה קרו לילי ותנא דידן מאי מעמא לא קתני לילי לישנא מעליא הוא דנקט וכדר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו (ש' שהרי עקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו שנאמר (ג' בהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה רב פפא אמר תשע שנאמר (כ' יהיה כך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה רבינא אמר עשר וי"ו דטהור רב אחא בר יעקב אמר שש עשרה שנאמר (כ' אמר מקרה הוא בלתי טהור הוא כי לא טהור תניא דבי רבי שמואל מעליא יספר אדם בלשון נקיה שהרי בוב קראו מרכז ובאשה קראו מושב ואומר (ו' ותבחר לשון ערומים ואומר (ד' ודעת שפתי ברור מללו מאי ואומר וכי תימא הני מילי בדאורייתא אבל בדברגן לא תא שמע ואומר ותבחר לשון ערומים וכי תימא הני מילי בדברגן אבל במילי דעלמא לא ואומר ודעת שפתי ברור מללו ובאשה לא כתיב בה מרכז והכתיב ותקם רבקה ונערותיה ותרכבה על הגמלים התם משום ביערותא דגמלים אורחא היא והכתיב ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על החמור התם משום

(א) כריתות ו: מדיו פ"ד מ"י (ג) [הלכה] א וצחיס (ג) ע"ש כמה שנים (ד) [שורף] (ט) יומא פ: גדה ט: (ו) יומא וצמדה הגי בעילה מתפלל שעד ומתודה (ז) [לקמן ו: ע"ש] (ח) [שנת קנב. ציה טו. יומא נה. דררס מט. נב: צ"מ מ: ק"י. צ"ב פ: נמנות מ: צמורות לב: חולין טו.] ט) [פי מנו הוא כמו שקרין לפומא קמי טהור והעיקר צה מן ולא ינה ציעה משו (איוב יח) ערוך.] י) וצמדת יא: יומא ע"ה. יצמית יא: ק"ה. צמנות יא: סה: גישין פ: פ: צ"מ לא. פסגה מ. חמורה ג.] ס) [ג"ל מ"ש ואומרו.] ט) [כריתות ט:] (ח) [ויקרא י"ד.] (ז) [ויקרא ז.] (ט) [משנה ג.]

תורה אור השלם

1. ביום וצחכס יאכל ונקמרת והפותר עד יום השלישי באש ישרף.
2. והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף.
3. ויקרא ו י: ונקמרת והפותר עד יום השלישי באש ישרף.
4. ויקרא ו י: ונקמרת והפותר עד יום השלישי באש ישרף.
5. ויקרא ו י: ונקמרת והפותר עד יום השלישי באש ישרף.
6. ויקרא ו י: ונקמרת והפותר עד יום השלישי באש ישרף.
7. ויקרא ו י: ונקמרת והפותר עד יום השלישי באש ישרף.
8. ויקרא ו י: ונקמרת והפותר עד יום השלישי באש ישרף.

מוסף רש"י

המפלת אור לשמונים ואחד. שילדה נקבה, לאור פ"א שיהיה ראוי למחר להציא כפרתה, הפילה פוטרין מקרבן. מלידה צ"ו אש"ו דלאחר מלאות הוא, האילו וללה הוא ולק"ו יצאה שעה ראיה לקרבן לילה מחוסר זמן פ"א קרבן הוא, דכתיב ציוס זמון, הלכך נענין קרבן כחון מלאות דמי (ק"ט) מאי שאל אור פ"א מיום פ"א. דולדי חייבת אמ שירה לו לטומאה. שהרי אס מודים משקיעת חמס על סו פ"ו ימי טהרה שלה, ואם רחמה צלל פ"א מטה (ס"ח). מה להלן לילה אחר היום. דכתיב חמור (ויקרא ו) ללא יצא ממנו עד בקר, הא כל הלילה נאכל, אף כאן צולמים מהא לילה חמור יום המטה (ובח"ט) ת"ל בו וממחרת והנותר עד יום, גבי המטה כתיב קדושים וצמית, ציוס וצמית יאכל וממחרת והנותר עד יום, גבי צמית שיהו יום חמור (ס"ח). יבול ישרף מיד. לאור שלישי, האילו ועבר זמן אשלמו (ס"ח). מה להלן נעללנו ליום אחד, תיכף לאכילה שריפה. דכתיב גבי מלאות וס' יומר מבשר אור (ס"ח). אור של יום הכפורים. ליל יום הכפורים. (ד"ה ט"ז) ליל כעסמו (ד"ה ט"ח).

מוסף תוספות

א. לומר דאינו שורף לאור שלישי. מוס' ר"פ. ד' דכי הכי דהתם לילה אחריון ותיכף לאכילה שריפה, הכי נמי בשלמים. ח' שאין מקבאין קדשים לבית הספר. מר"ס חלואה. ועין מוס' הל"ש. ג. עד בקר של יום ג'. ה"ל. א. לא שרופו ביום. ח' ה"ל. ה. מה שאין קדמוש שמענו שיהו למשאו וטעון כיבוס בדיים. ש. ו. וכ"ש הכא דאיכא דינא בהדייהו. ש. שהרי בוב קראו מרכז פ"י מרב מרכז בהדיא בקרא. מוס' הל"ש.

רבינו חננאל

שנשחטין ובלילה וזמח, וכן שחשך נאסר באכילתן הייתי אומר. רבינו חננאל (המשך) שנשחטין ובלילה וזמח, וכן שחשך נאסר באכילתן הייתי אומר. רבינו חננאל (המשך) שנשחטין ובלילה וזמח, וכן שחשך נאסר באכילתן הייתי אומר.

המפלת אור לשמונים ואחד. חזרו צ"ה מזה הטעם מתשובתם של צ"ש וטעמייהו דכתיב פ"ק דכריתות (דף ט) או לכת לרבות אור לשמונים ואחד: **תלמוד** לומר ביום. תימה אמאי אינטרין עד יום תפוק ליה דליתו נאכל אור לשלישי מדאינטרין ציוס^א דלי ס"ד דנאכל פשיטא דלינה נשפעת צאותו לילה דתיקף לאכילה שריפה^ב ויש לומר דלי לאו עד יום ה"א נאכל^ג אינטרין ציוס למעוטי שלא ישרף צלילה של אחרי כן: **שחרית** בוב קראו מרבב וכו'. מרכז ומושב אין דינו שיה דמוג צמרכה אין טעון כנוס בגדים כדמוכה צמורת כהניס וצריש מסכת כלים (פ"ה) והשמה קשה לר"י היכי קאמר דנאשה קרוי מושב אס ר"ל אפי' חזק שיס לו דין מרכז אף צאשה שינה הכתוב לקרותו מושב לדבר דרך כבוד דהא לקמן משני משוס ציעותא דגמלא אורחא הוא אלמא לשנות הדבר ממה שהוא אין לכתוב דרך כבוד ו' ונראה לר"י דה"ל וצאשה קראו מושב מרובא דקשה דמושב דהכי איתא צמורת כהניס אשר היא יושבת עליו זה מושב כליו מרכז ולימדו הכתוב לקסר כליו נקיה שלא כתבו צדדיה כמו צנז:

המפלת אור לשמונים ואחד בכריתות צפרק קמא. דקיימא לן^א זמח תורת היולדת^ב מנלמד שמציאה קרבן אחד על ולדות הרבה יכול שתצא על הלידה שלפני מלאות ועל הלידה שלאחר מלאות קרבן אחד ולא יותר תלמוד לומר זאת שאם ילדה לאחר מלאות כגון שצטבה לקוף שצועיים של נקבה ונתעברה והפילה אם תוך מלאות הפילה נפטרת צפרק אחד ואם לאחר מלאות הפילה כצד נתייבצה צפרק הראשון קודם לידה שניה ולצטוף מלאות של לידה שניה תצא שתי קרבנות. ואם הפילה ליל של כניסת שמונים ואחד שכבר עברה מלאות שלה אצל עדיין אינה ראויה להצאת קרבן שאין קרבן נשחט צלילה: ציוס הלל מחייבו. שתי קרבנות דלאחר מלאות קרינא ציה וצית שמוני פוטרין אותה צפרק אחד כדמפרש טעמייהו: **מאי שאל אור שמונים ואחד מיום שמונים וא'.** הלא אתם מודים לנו שאם לא הפילה הלילה והפילה למחר שחייבת אף כשהפילה אור לשמונים ואחד תתחייב שהרי לכל דבר זמן היום והלילה שוים: **אם שוה לו לעומאה לא יסוה לו לקרבן.** צמתי. ועוד ראיה אחרת דהואיל ושוה לו לעומאה שעד שקיעת החמה של שמונים דמיה טהורים ואם נמאה לאחר שקיעת החמה דמיה טמאין כאילו היא רואה למחר ולמה לא יסוה לו אף לקרבן שכשם שאם תפיל למחר תתחייב כן תתחייב על הוולד של לילו. ותשובת צית שמאי צמסכת כריתות (ו') היא שגיה לא אם אחרתם ציוס שמונים ואחד שכן יתמה לשעה הראויה להציא צה קרבן לפיכך נתייבצה צפרק הראשון וצו צין לידה שגיה נפטרת צו תאמרו צמפלת אור לשמונים ואחד שלא יתמה מידי וולד הראשון לשעה הראויה לקרבן והדמיון שאתם אומרים אינן מוכיחים שהרי הפילה תוך מלאות דמיה של לידה טמאין ופטורה מן הקרבן: **אור לשלישי.** לאור כניסתו של שלישי. ה"ג גרסינן אור לשלישי ואשלמים קמי דכתיב צה ציוס וצחכס אכל וממחרת וזה לשונו לצוקרו של שלישי יכול יאה נאכל ליל שלפניו: **וצחיס נאכלים ליום אחד.** תודה דכתיב ציוס קרבנו יאכלו ושלמים נאכלים לשני ימים מה להלן לילה אחר היום אף כאן לילה אחר היום ת"ל יביום וצחכס יאכל וממחרת והנותר עד יום יבעוד יום הוא נאכל ואינו נאכל לאור שלישי יכול ישרף מיד ודין הוא וצחים נאכלין ליום ולילה אחד ושלמים נאכלין לשני ימים ולילה אחד מה להלן תיכף לאכילה שריפה אף כאן תיכף לאכילה לומר והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף ביום אתה (שורף) ואי אתה שורפו בלילה מדקאמר יאה נאכל אור שלישי אלמא אור אורתא הוא שמע מינה תא שמע (ד' אור של יום הכפורים מתפלל שבע ומתודה שחרית מתפלל שבע ומתודה במנחה מתפלל שבע ומתודה בערבית מתפלל מעין שמונה עשר ר' חנינא בן גמליאל אומר משום אבותיו מתפלל שמונה עשר שלימות מפני שצריך לומר הברלה בחונן הדעת אלמא אור אורתא הוא שמע מינה תא שמע (ד' דתי דבי שמואל לילי ארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר אלמא אור אורתא הוא אלא בין רב הונא ובין רב יהודה דכולי עלמא אור אורתא הוא ולא פליגי (ד' מר כי אתריה ומר כי אתריה באתריה דרב הונא קרו גנדי ובאתריה דרב יהודה קרו לילי ותנא דידן מאי מעמא לא קתני לילי לישנא מעליא הוא דנקט וכדר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו (ש' שהרי עקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו שנאמר (ג' בהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה רב פפא אמר תשע שנאמר (כ' יהיה כך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה רבינא אמר עשר וי"ו דטהור רב אחא בר יעקב אמר שש עשרה שנאמר (כ' אמר מקרה הוא בלתי טהור הוא כי לא טהור תניא דבי רבי שמואל מעליא יספר אדם בלשון נקיה שהרי בוב קראו מרכז ובאשה קראו מושב ואומר (ו' ותבחר לשון ערומים ואומר (ד' ודעת שפתי ברור מללו מאי ואומר וכי תימא הני מילי בדאורייתא אבל בדברגן לא תא שמע ואומר ותבחר לשון ערומים וכי תימא הני מילי בדברגן אבל במילי דעלמא לא ואומר ודעת שפתי ברור מללו ובאשה לא כתיב בה מרכז והכתיב ותקם רבקה ונערותיה ותרכבה על הגמלים התם משום ביערותא דגמלים אורחא היא והכתיב ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על החמור התם משום

המפלת אור לשמונים ואחד בכריתות צפרק קמא. דקיימא לן^א זמח תורת היולדת^ב מנלמד שמציאה קרבן אחד על ולדות הרבה יכול שתצא על הלידה שלפני מלאות ועל הלידה שלאחר מלאות קרבן אחד ולא יותר תלמוד לומר זאת שאם ילדה לאחר מלאות כגון שצטבה לקוף שצועיים של נקבה ונתעברה והפילה אם תוך מלאות הפילה נפטרת צפרק אחד ואם לאחר מלאות הפילה כצד נתייבצה צפרק הראשון קודם לידה שניה ולצטוף מלאות של לידה שניה תצא שתי קרבנות. ואם הפילה ליל של כניסת שמונים ואחד שכבר עברה מלאות שלה אצל עדיין אינה ראויה להצאת קרבן שאין קרבן נשחט צלילה: ציוס הלל מחייבו. שתי קרבנות דלאחר מלאות קרינא ציה וצית שמוני פוטרין אותה צפרק אחד כדמפרש טעמייהו: **מאי שאל אור שמונים ואחד מיום שמונים וא'.** הלא אתם מודים לנו שאם לא הפילה הלילה והפילה למחר שחייבת אף כשהפילה אור לשמונים ואחד תתחייב שהרי לכל דבר זמן היום והלילה שוים: **אם שוה לו לעומאה לא יסוה לו לקרבן.** צמתי. ועוד ראיה אחרת דהואיל ושוה לו לעומאה שעד שקיעת החמה של שמונים דמיה טהורים ואם נמאה לאחר שקיעת החמה דמיה טמאין כאילו היא רואה למחר ולמה לא יסוה לו אף לקרבן שכשם שאם תפיל למחר תתחייב כן תתחייב על הוולד של לילו. ותשובת צית שמאי צמסכת כריתות (ו') היא שגיה לא אם אחרתם ציוס שמונים ואחד שכן יתמה לשעה הראויה להציא צה קרבן לפיכך נתייבצה צפרק הראשון וצו צין לידה שגיה נפטרת צו תאמרו צמפלת אור לשמונים ואחד שלא יתמה מידי וולד הראשון לשעה הראויה לקרבן והדמיון שאתם אומרים אינן מוכיחים שהרי הפילה תוך מלאות דמיה של לידה טמאין ופטורה מן הקרבן: **אור לשלישי.** לאור כניסתו של שלישי. ה"ג גרסינן אור לשלישי ואשלמים קמי דכתיב צה ציוס וצחכס אכל וממחרת וזה לשונו לצוקרו של שלישי יכול יאה נאכל ליל שלפניו: **וצחיס נאכלים ליום אחד.** תודה דכתיב ציוס קרבנו יאכלו ושלמים נאכלים לשני ימים מה להלן לילה אחר היום אף כאן לילה אחר היום ת"ל יביום וצחכס יאכל וממחרת והנותר עד יום יבעוד יום הוא נאכל ואינו נאכל לאור שלישי יכול ישרף מיד ודין הוא וצחים נאכלין ליום ולילה אחד ושלמים נאכלין לשני ימים ולילה אחד מה להלן תיכף לאכילה שריפה אף כאן תיכף לאכילה לומר והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף ביום אתה (שורף) ואי אתה שורפו בלילה מדקאמר יאה נאכל אור שלישי אלמא אור אורתא הוא שמע מינה תא שמע (ד' אור של יום הכפורים מתפלל שבע ומתודה שחרית מתפלל שבע ומתודה במנחה מתפלל שבע ומתודה בערבית מתפלל מעין שמונה עשר ר' חנינא בן גמליאל אומר משום אבותיו מתפלל שמונה עשר שלימות מפני שצריך לומר הברלה בחונן הדעת אלמא אור אורתא הוא שמע מינה תא שמע (ד' דתי דבי שמואל לילי ארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר אלמא אור אורתא הוא אלא בין רב הונא ובין רב יהודה דכולי עלמא אור אורתא הוא ולא פליגי (ד' מר כי אתריה ומר כי אתריה באתריה דרב הונא קרו גנדי ובאתריה דרב יהודה קרו לילי ותנא דידן מאי מעמא לא קתני לילי לישנא מעליא הוא דנקט וכדר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו (ש' שהרי עקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו שנאמר (ג' בהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה רב פפא אמר תשע שנאמר (כ' יהיה כך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה רבינא אמר עשר וי"ו דטהור רב אחא בר יעקב אמר שש עשרה שנאמר (כ' אמר מקרה הוא בלתי טהור הוא כי לא טהור תניא דבי רבי שמואל מעליא יספר אדם בלשון נקיה שהרי בוב קראו מרכז ובאשה קראו מושב ואומר (ו' ותבחר לשון ערומים ואומר (ד' ודעת שפתי ברור מללו מאי ואומר וכי תימא הני מילי בדאורייתא אבל בדברגן לא תא שמע ואומר ותבחר לשון ערומים וכי תימא הני מילי בדברגן אבל במילי דעלמא לא ואומר ודעת שפתי ברור מללו ובאשה לא כתיב בה מרכז והכתיב ותקם רבקה ונערותיה ותרכבה על הגמלים התם משום ביערותא דגמלים אורחא היא והכתיב ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על החמור התם משום

המפלת אור לשמונים ואחד בכריתות צפרק קמא. דקיימא לן^א זמח תורת היולדת^ב מנלמד שמציאה קרבן אחד על ולדות הרבה יכול שתצא על הלידה שלפני מלאות ועל הלידה שלאחר מלאות קרבן אחד ולא יותר תלמוד לומר זאת שאם ילדה לאחר מלאות כגון שצטבה לקוף שצועיים של נקבה ונתעברה והפילה אם תוך מלאות הפילה נפטרת צפרק אחד ואם לאחר מלאות הפילה כצד נתייבצה צפרק הראשון קודם לידה שניה ולצטוף מלאות של לידה שניה תצא שתי קרבנות. ואם הפילה ליל של כניסת שמונים ואחד שכבר עברה מלאות שלה אצל עדיין אינה ראויה להצאת קרבן שאין קרבן נשחט צלילה: ציוס הלל מחייבו. שתי קרבנות דלאחר מלאות קרינא ציה וצית שמוני פוטרין אותה צפרק אחד כדמפרש טעמייהו: **מאי שאל אור שמונים ואחד מיום שמונים וא'.** הלא אתם מודים לנו שאם לא הפילה הלילה והפילה למחר שחייבת אף כשהפילה אור לשמונים ואחד תתחייב שהרי לכל דבר זמן היום והלילה שוים: **אם שוה לו לעומאה לא יסוה לו לקרבן.** צמתי. ועוד ראיה אחרת דהואיל ושוה לו לעומאה שעד שקיעת החמה של שמונים דמיה טהורים ואם נמאה לאחר שקיעת החמה דמיה טמאין כאילו היא רואה למחר ולמה לא יסוה לו אף לקרבן שכשם שאם תפיל למחר תתחייב כן תתחייב על הוולד של לילו. ותשובת צית שמאי צמסכת כריתות (ו') היא שגיה לא אם אחרתם ציוס שמונים ואחד שכן יתמה לשעה הראויה להציא צה קרבן לפיכך נתייבצה צפרק הראשון וצו צין לידה שגיה נפטרת צו תאמרו צמפלת אור לשמונים ואחד שלא יתמה מידי וולד הראשון לשעה הראויה לקרבן והדמיון שאתם אומרים אינן מוכיחים שהרי הפילה תוך מלאות דמיה של לידה טמאין ופטורה מן הקרבן: **אור לשלישי.** לאור כניסתו של שלישי. ה"ג גרסינן אור לשלישי ואשלמים קמי דכתיב צה ציוס וצחכס אכל וממחרת וזה לשונו לצוקרו של שלישי יכול יאה נאכל ליל שלפניו: **וצחיס נאכלים ליום אחד.** תודה דכתיב ציוס קרבנו יאכלו ושלמים נאכלים לשני ימים מה להלן לילה אחר היום אף כאן לילה אחר היום ת"ל יביום וצחכס יאכל וממחרת והנותר עד יום יבעוד יום הוא נאכל ואינו נאכל לאור שלישי יכול ישרף מיד ודין הוא וצחים נאכלין ליום ולילה אחד ושלמים נאכלין לשני ימים ולילה אחד מה להלן תיכף לאכילה שריפה אף כאן תיכף לאכילה לומר והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף ביום אתה (שורף) ואי אתה שורפו בלילה מדקאמר יאה נאכל אור שלישי אלמא אור אורתא הוא שמע מינה תא שמע (ד' אור של יום הכפורים מתפלל שבע ומתודה שחרית מתפלל שבע ומתודה במנחה מתפלל שבע ומתודה בערבית מתפלל מעין שמונה עשר ר' חנינא בן גמליאל אומר משום אבותיו מתפלל שמונה עשר שלימות מפני שצריך לומר הברלה בחונן הדעת אלמא אור אורתא הוא שמע מינה תא שמע (ד' דתי דבי שמואל לילי ארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר אלמא אור אורתא הוא אלא בין רב הונא ובין רב יהודה דכולי עלמא אור אורתא הוא ולא פליגי (ד' מר כי אתריה ומר כי אתריה באתריה דרב הונא קרו גנדי ובאתריה דרב יהודה קרו לילי ותנא דידן מאי מעמא לא קתני לילי לישנא מעליא הוא דנקט וכדר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו (ש' שהרי עקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו שנאמר (ג' בהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה רב פפא אמר תשע שנאמר (כ' יהיה כך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה רבינא אמר עשר וי"ו דטהור רב אחא בר יעקב אמר שש עשרה שנאמר (כ' אמר מקרה הוא בלתי טהור הוא כי לא טהור תניא דבי רבי שמואל מעליא יספר אדם בלשון נקיה שהרי בוב קראו מרכז ובאשה קראו מושב ואומר (ו' ותבחר לשון ערומים ואומר (ד' ודעת שפתי ברור מללו מאי ואומר וכי תימא הני מילי בדאורייתא אבל בדברגן לא תא שמע ואומר ותבחר לשון ערומים וכי תימא הני מילי בדברגן אבל במילי דעלמא לא ואומר ודעת שפתי ברור מללו ובאשה לא כתיב בה מרכז והכתיב ותקם רבקה ונערותיה ותרכבה על הגמלים התם משום ביערותא דגמלים אורחא היא והכתיב ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על החמור התם משום

ישרפו אותן (ב)בלילה ותהא שריפתן תיכף לאיסור אכילתן, ת"ל והנותר ביום השלישי באש ישרף ביום ישרף, ולא בלילה. ש"מ אור אורתא הוא ש"מ. ועוד ת"ש אור יום הכפורים מתפלל שבע ומתודה שחרית וכו'. ועוד תא שמע דתנא דבי שמואל לילי ארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר, ש"מ אור אורתא הוא שמע מינה. ותנא דידן אמאי קרי ללילה אור, ואמרין לישנא מעליא, כלומר לא בעי למיתנא לילה שהוא חשך, אלא קראו לחשך אור, כגון הני דקרו ללילא סביא חמורא, ודכאמרין אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו שהרי עקם הכתוב שמונה אותיות, שנאמר ומן הבהמה אשר איננה טהורה שהן י"ג אותיות, ואלו כתב הטמאה ה' אותיות היה לו, ומפני מה הוסיף שמונה אותיות משום שלא להזכיר שם שטומאה. ש"מ כי כן הדין להתחלק מכל דבר מגונה. ודבר פפא ורבינא רב אחא עביה הוה פוטוין ח' בוב קראו מרכז, שנאמר לו מרכז מרכז אשר ירכב עליו הוב טמא, ובאשה כתיב, וכל אשר תשב עליו טמא, ומפני מה לא הזכיר באשה מרכז, שהמרכז הוא פסוקו רגלים, והוא דרך גנאי באשה הזכרת פסוקו רגלים במקום שאפשר לו הרבר להזכירו בלשון שבה, אבל ברכיבת הגמל ויכוצו בו שהוא משום פחד שמתריאה לרכוב דרך עיניהם בלילה, ואי אפשר שלא להזכיר רכיבה, אין עליו כלום.